

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kaupunginhallitus, § 342, 09.08.2021

Sivistys- ja kulttuurilautakunta, § 100, 23.06.2021

§ 342

Valtuustoaloite uusista toimenpiteistä, käytännöistä ja kiusaamisvilkusta koulukiusaamisen ehkäisemiseksi – Aila DüNDAR-JÄRVINEN

TRE:7633/12.00.01/2020

Kaupunginhallitus, 09.08.2021, § 342

Valmistelija / lisätiedot:

Lauri Savisaari

Valmistelijan yhteystiedot

Perusopetusjohtaja Kristiina Järvelä, puh. 040 800 4678, opetuspäällikkö Ulla Ojalampi, puh. 050 428 3044, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Aila DüNDAR-JÄRVINEN aloite ja siihen annettu sivistys- ja kulttuurilautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Aila DüNDAR-JÄRVINEN, Kristiina Järvelä, Ulla Ojalampi

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Sivistys- ja kulttuurilautakunta, 23.06.2021, § 100

Valmistelijat / lisätiedot:

Kristiina Järvelä

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Lauri Savisaari, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Aila Dünder-Järvisen valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Aila Dünder-Järvinen (sd) esittää valtuustoaloitteessaan, että Tampereen kaupunki kartoittaa, selvittää ja ottaa käyttöön aloitteessa kuvattuja uusia toimintamalleja kiusaamisen ehkäisyyn. Lisäksi Aila Dünder-Järvinen esittää, että Tampereen kaupunki selvittää mahdollisuuden kiusaamisvilkun käyttöönottoon kouluissa.

Vuonna 2016 voimaan astuneet esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmat painottavat jokaiselle oppilaalle mahdollisimman turvallisen työympäristön merkitystä. Samalla myös taataan mahdollisuus vaikuttaa omaan oppimiseen ja siihen liittyviin seikkoihin. Oppilaita tulee tukea arjen kohtaamisissa, riitojen selvittelyssä ja terveen itsetunnon rakentamisessa sekä ihmisoikeuksien omaksumisessa.

Opetussuunnitelma velvoittaa kouluja laatimaan erillisen suunnitelman kiusaamisen, väkivallalta suojaamisen ja häirinnän ehkäisyksi. Suunnitelma tehdään kaikissa kouluissa ja se koskee kaikkia luokka-asteita. Suunnitelman toteutuksen tukena kouluilla on käytössään ohjauksen huoneentaulut, jotka tukevat vuorovaikutuksen, osallisuuden, ryhmähengen, turvallisen arjen ja oppilaan itsetunnon kehittymisen ikätaso huomioiden.

Tamperelaiset koulut toteuttavat kiusaamisen ehkäisyyn, tunnistamiseen ja kiusaamistilanteiden ratkaisuun useita erilaisia toimintamalleja. Tampereella parhaillaan jalkautettavassa yhteisöllisen oppilashuoltotyön vuosikellossa on velvoittavana linjauksena tehdä jokaisessa yksikössä kaikille oppilaille hyvinvointikysely vuosittain. Kyselyssä selvitetään kouluviihtyvyyteen, koulutyöskentelyyn, kaverisuhteisiin, käyttäytymiseen, toisen kohtelemiseen ja kiusaamiseen liittyviä asioita. Myös tämän kyselyn tulosten perusteella suunnitellaan varhaiset luokka- ja koulutasoiset tukitoimet. Koko kaupungin tasolla oppilaiden hyvinvointia seurataan THL:n Kouluterveyskyselyn avulla. Uusimman kyselyn tulokset julkaistaan syksyllä 2021. Kaupunkitasoisen tiedon keruuta vahvistetaan teettämällä 3. ja 7. luokkien kaikilla oppilailla toukokuussa 2021 hyvinvointikysely, jossa sosiaaliset suhteet ja kiusaaminen tulee tarkoin kartoitetuksi. Luokat on valittu esi- ja alkuopetuksen sekä alakoulunivelten seuraamiseksi erityisesti huomioiden, että kouluterveyskysely ei ulotu näille vuosiluokille.

Kiusaamisen ehkäisyssä on tärkeässä roolissa myös toimintakulttuurin kehittäminen sellaiseksi, että se ei salli kiusaamista. Yhteisöllisyyden tukemiseksi koulun arkea on vahvistettu mm. kouluvalmentajilla. Lukuvuonna 2020-21 on otettu käyttöön tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamisen kokonaisuus varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa. Tämä moniammatillisesti laadittu opetuspaketti

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

huomioi myös kiusaamisen ehkäisyn näkökulman arjen tilanteissa. Kokonaisuus tarjoaa monia eri mahdollisuuksia ja toimintamalleja koulujen käyttöön.

Kiusaamistilanteisiin puututaan kaikilla koululla. Jokaisella koulun aikuisella on velvollisuus puuttua kiusaamiseen ja jokaisen lapsen tai nuoren tulee ilmoittaa siitä. Kaikilla koululla toimivilla sekä huoltajilla tulee olla käsitys siitä, miten koulussa toimitaan kiusaamistilanteissa ja niiden ehkäisyssä. Tiedottamisessa ja yhteistyössä mm. kiusaamisen osalta on varmasti kehittämisen tarvetta. Huoltajilla, oppilailla ja henkilöstöllä on ollut mahdollisuus syksystä 2020 alkaen antaa palautetta jatkuvasti Wilma -järjestelmässä avoimena olevan Yhteisöllisen oppilashuoltotyön palautelinkin kautta. Palautekyselyssä on mm. sääntöihin, toisten kohteluun sekä turvallisuuteen ja kiusaamiseen puuttumiseen liittyvä arviointimahdollisuus. Koulukohtaiset tulokset välitetään tiedoksi oppilashuoltoryhmille.

Kiusaamisen kitkemisessä tiivis yhteistyö huoltajien ja muiden sidosryhmien kanssa on tärkeää erityisesti kiusaamisen tunnistamisen ja varhaisen puuttumisen näkökulmista. Etenkin verkossa tapahtuvaan kiusaamiseen puuttumisen osalta yhteistyö on hyvin tärkeää, koska huoltajat ovat vastuussa siitä, millaisia sovelluksia heidän lapsensa käyttävät. Koulussa opastetaan turvalliseen ja mielekkääseen sosiaalisen median käyttöön, verkossa tapahtuvaan vuorovaikutukseen ja tietoturvaan. Jokaisen oppilaan ja tämän huoltajan/huoltajien kanssa käydään vuosittain oppimiskeskustelu, jossa myös sosiaaliset suhteet ja tilanteet sekä käytös muita kohtaan käsitellään kaikkien osapuolten näkökulmasta. Keskustelussa käydään läpi myös kiusaamiseen liittyviä asioita. Tampereen perusopetuksessa on tarjolla sosiaalisen median sovellus, Someturva, jonka käyttöönotto on vielä alkuvaiheessa.

Nykyisiä toimenpiteitä vahvistamalla, lasten tervettä kasvua tukemalla, moniammatillisella ja monipuolisella yhteistyöllä myös huoltajien suuntaan voidaan torjua kiusaamista monin keinoin. Yhteenvetona voidaan todeta, ja Helsingin toimenpideohjelmaan viitaten, että

1. Tampereella on käytössä omat hyvinvointimittarit.
2. Tunne-, vuorovaikutus- ja turvataitojen opetuskokonaisuus on Tampereella jalkauttamisvaiheessa.
3. Luokkien ja ryhmien säännöt laaditaan/päivitetään aina lukuvuoden aluksi.
4. Ryhmäyttämiseen on koulukohtaiset käytännöt. Sen vahvistaminen on huomioitu Yhteisöllisen oppilashuollon vuosikellossa.
5. Jokaisessa yksikössä on sovittu 6. -7. luokkien nivelvaiheen siirtymät/ ryhmäyttämissuunnitelma. Mielenterveyden tukemisen interventiot ja psykoedukaatio on huomioitu em. vuosikellossa. Nämä suunnitellaan koulutalo-kohtaisesti.
6. Sähköisenä nimettömänä palautekanavana on Wilman oppilashuollon palautelinkit. Erillistä lomaketta kiusaamisasioiden ilmoittamiseen ei ole. Kiusaamisasioissa toivotaan välitöntä ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

suoraa yhteydenottoa opettajaan/koulun

oppilashuoltohenkilöstöön. Tampereen kaupungin verkkosivuilta sekä koulutuksen että sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluryhmistä löytyy tietoa ja toimintaohjeita kiusaamistilanteisiin.

7. Kiusaamisen selvittämisen kirjaamisen käytännöt ja dokumentointi ovat kehittämiskohteena.
8. Koulukohtainen oppilaiden suojaamiseen (väkivalta, kiusaaminen, häirintä) liittyvä suunnitelma laaditaan yhdessä, ja siihen päivitetään koulukohtaisesti toimijoiden vastuut.
9. Kouluissa on käytössä osallistavia konfliktinratkaisumalleja (esim. verso ja Kivakoulu).
10. Kiusatuksi tulleet ohjataan oppilashuollon palveluiden piiriin ja siellä sovitaan oppilaan luottoaikuisesta ja hänen tuestaan oppilaalle.
11. Tutustutaan moniammatillisen yhteistyön toimintamalleihin, kuten Aseman lasten K0 toimintaan.
12. Oppilaita koulutetaan vuosittain tukioppilastoimintaan.
13. Vertaistukitoiminnan muotoja kartoitetaan.

Näin ollen todetaan, että Tampereella toimenpiteitä pääosin toteutetaan jo. Kiusaamisvilkulla ei nykyisten toimenpiteiden lisäksi todeta olevan lisäarvoa.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Kokouskäsitely

Liikunta- ja nuorisajohtaja Pekka Paavola poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§342

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)